

1963-1969 YILLARI

Aziz Sancar döneminde tıp fakültesi eğitimi nasıldı?

Hiç bilimsel aktiviteyle meşgul olmamış, öğrenciyle hiç yüz yüze gelmemiş, uzman yetiştirmemiş ama buna rağmen hızla payeler almış insanlarla fakültelerin doldurulması gelecekte Sancarlar, Yazıcılar gibi bilim adamlarının yetişmesini hayale bırakmıştır.

Prof. Dr. Hulusi Koçak

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi 1963 yılı eğitim yılında 625 tıp öğrencisini kendi merkezi sistem sınavıyla almıştı. Temel Tıp Bilimleri eğitimi İkinci Cihan Harbi'nden ülkemize sığınan Alman bilim adamlarının veya onların yetiştirdiği Türk bilim adamlarının etkinliğinde yapılmaktaydı.

Temel tıp eğitiminde öğrencinin neleri öğrenmesi gerektiği çok planlı, çok ilgili bir şekilde verilmekteydi. Günün en ileri eğitim teknolojileri öğrenciler içindi. Öğrenci kadavra salonuna gitmeden önce ilgili öğretim üyesi bir kadavra üzerinde o günkü disseksiyonunun (parçalara ayırıp inceleme) nasıl yapılacağını gösterir ve o gösteri televizyon aracılığıyla amfiye yansıtılırdı. Uygulamayı gören öğrenci, kadavra salonuna geçip kendi çalışma bölgesinde disseksiyon çalışmalarını daha bilinçli şekilde yapardı.

1964 koşulları düşünülürse tıp fakültesi öğrencisine önemli bir teknoloji eğitimi sunulmaktaydı. Öğrenciler gruplar halinde dönüşümlü olarak bir eğitim yılında insan bedeninin tüm disseksiyonuna katılmış olurlardı.

Bugün kadavra görmeden maket üzerinde eğitim yapıldığını belirtmeliyiz. Yukarıda bahsedilen gerçek uygulamalı eğitim sadece anatomide değil diğer dersler için de geçerliydi. Öğrenci kliniğe geçtiği zaman alt yapısını tamamlamış olarak tıbbi bilgiyi almaya hazırdı. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi fizik, kimya, botanik, zooloji birimleri bu alt yapıyı oluşturmada önemli rol oynuyorlardı. Anadolu'nun farklı yerlerinden, farklı eğitim düzeyleriyle gelmiş olanlar temel bilimlerde harmanlanıyor, herkes aynı düzeye çekiliyor ve geleceğin doktorlarının temel bilgileri yeterli hale getiriliyordu.

İyi niyetli eğitim

Bu eğitim; o günün öğretim elemanları tarafından hiç zorlanmadan, hiç yüksünmeden 625 öğrenciye aynı ölçüler içinde veriliyordu. Öğrenciden yana fire de çok düşük düzeydeydi. Öğrenciler kliniğe geçtikten sonra bu kadar öğrenci nasıl klinik tıp eğitimi alıyordu? Klinik tıp öğrencileri Gureba, Cerrahpaşa, Haseki ve hatta Bakırköy hastanelerine gruplar halinde dağıtılıyordu. Her grubun asistanı, başasistanı, hocası bütün iyi niyetiyle eğitimin içindeydi. Öncelikli amaç öğrenciye evrensel anlamda üniversite eğitimi vermek ve iyi doktorlar yetiştirmekti.

1968-69'lara gelindiğinde öğrenci sayısı üst üste binip, öğrenciyi organize etmekte sorunlar çıkınca İstan-

bul Üniversitesi Tıp Fakültesi; "Cerrahpaşa Tıp, İstanbul Tıp" adı altında ikiye ayrılma kararı aldı.. İstanbul Tıp daha kalabalık olduğu için ben Cerrahpaşayı tercih etmişim. Prof. Dr. Aziz Sancar'ı benimle aynı devrede olduğundan tanım. Gruplar halinde eğitim aldığımız için kişisel bir yakınlığım olmadı ama çok çalışkan, çok okuyan, dönemin en başarılı öğrencilerinden olduğunu hatta o dönemin biyokimya hocası Ord. Prof. Dr. Mutahhar Yensoy'un onu çok beğendiğini arkadaşlar söylerlerdi.

1963-1969 döneminde İstanbul Tıp Fakültesinde eğitimini tamamlayan öğrencilerden Cerrahpaşa ve İstanbul Tıp mezunlarının büyük bir kısmı bilim adamlığı unvanı almışlardır. Benim grubumdakilerin hepsi profesör olmuşlardır. Bilimsel aktiviteye girmeyenler de iyi birer doktor olarak ülkesine hizmet etmişler ve halen de emektardirler. Beraber eğitim aldığımız grubun içinde bulunan Prof. Dr. Hasan Yazıcı ileriki yıllarda ülkemiz tıbbında ayrı bir yer edinmiştir. Sayın Yazıcı'nın klinik çalışma ve uygulamalarının insan sağlığına, dünya literatürüne büyük katkıları olmuştur. Yazıcı TÜBİTAK dahil yurtiçi kurumlardan bir çok ödülleri almıştır. Ulusal çapta almış olduğu ödüller elbette anlamlıdır fakat onun ürettiklerinin enternasyonel anlamda daha ileri seviyelerde değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Bu bilgileri şunun için kaleme almak istedim. Türkiye,

1962 yılında tıp öğrencileri ders sırasında

köy öğretmen okullarının yetiştirdiği öğretmenlerin iyi niyet ve gayretleriyle insan yetiştirmede, toplum eğitiminde bir dönem devir atlamıştır. Sanat okulları, sanayide ara eleman yetiştirmede 50'lerin ve sonraki sanayinin temel taşlarını oluşturmada önemli faktör olmuşlardır. 1960'lar da verilen tıp eğitiminin sonraki 40 yıllık eğitimin ana unsuru olduğu kanaati vardır. O dönemin tıp eğitiminin günümüz eğitim sistemleriyle mukayesesinde, değerlendirilmesinde fayda vardır.

Bahsi geçen neslin giderek emekliliğe ulaşması, onların yetiştirdiklerinin ise YÖK ve özellikle son 10 yılda çeşitli yollarla saf dışı edilmesi ülkemiz tıp fakültelerinin eğitim gücüne büyük zarar vermiştir. Hiç bilimsel aktiviteyle meşgul olmamış, öğrenciyle hiç yüz yüze gelmemiş, uzman yetiştirmemiş ama buna rağmen hızla payeler almış insanlarla fakültelerin doldurulması gelecekte Sancarlar, Yazıcılar gibi bilim adamlarının yetişmesini hayale bırakmıştır.

Resmin matematiği

Baştarafı 17. sayfadan devam

Metamorfozlar

Bu seride yüzey figür ilişkisi çarpıcı şekilde vurgulanırken, imkânsız olan boyutlar arası yolculuk da resmedilir. Doğada değişim anlamına gelen metamorfozlarda, düzenlemedeki düzenliliği bozmadan sürekli deforme edilen şekiller birbirine dönüşür, gece gündüze, balıklar kuşa evrilir.

Paradokslar

Escher'in en vurucu işleri paradoks ve sonsuzluk kavramını işlediği resimleridir. İmkânsız figürleri kullanarak inşa ettiği dünyalar bizi paradoksa götürür. Döngüsel paradoksları yaratmak için kurduğu hiyerarşik düzenlerde sürekli yukarı ya da aşağı hareket etseniz de, hiyerarşinin gereğine rağmen, yine başlangıç noktasına gelirsiniz.

Bu gibi döngüler Bach'ın müziğinde de yer alır. Bach müziğini bestelerken kanonlar sayesinde kurduğu döngüler içinde notaları harflerle ifade etme sisteminden yararlanarak kendi adını sonsuz kere zikrettirir. D.R. Hofstadler, ünlü Escher, Gödel ve Bach adlı kitabında bu üç şahsiyeti döngüsel paradokslarda buluşturur.

Bu yüzyılın en önemli matematik makalelerinden birini yazan Gödel, matematiği simgeleştirme çabalarının sonuç vermeyeceğini, kendi içinden çıkıp kendine dönen bir paradoksun varlığını göstererek kanıtlamıştı. Escher'in Resim Galerisi adlı eseri de kabaca bu kanıtın görsel ifadesidir.

Escher'in eserlerinin açıklığı, kolay okunurluğu, akıcı anlatımı ve iyi kurgulanmış güçlü yapısı iz bırakıcıdır. Dikkatli bir göz sanatçının resimlerinde tanık olduğu gariplikleri kolay kolay unutmaz. Escher oldukça karmaşık, detaycı bir işçilikle ve matematiğin örgüsüyle çalışmıştır. Yaşamı süresince ve sonrasında çok tartışılmış bir sanatçı olan Escher, matematikçi olmasa da çalışmalarını pek çok matematikçi etkilemektedir.

Kaynaklar.

<http://www.turgayreiki.com/forum/showthread.php?t=11299>
<https://en.wikipedia.org/wiki/M.C.Escher>